

of the High Commissioner. Review of the human rights situation in Ukraine from February 1 to April 30, 2021]. URL : https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/HRMMU_Update02_2021-05-01_UA.pdf?fbclid=IwAR1HyrCZUtKj3_HAh9belOLUBbp1G53g38nh7mhpDbUYENIGkP8hskz8piY. [in Ukr.].

8. Rishennya Konstytutsiynoho Sudu Ukrainy (Pershyi senat) u spravi za konstytutsiynoyu skarhoyu Pleskacha Viacheslava Yuriyovycha shchodo vidpovidnosti Konstytutsiyi Ukrainy (konstytutsiynosti) polozhen drugoho rechennya chastyny chetvertoyi statti 42 Zakonu Ukrainy „Pro Konstytutsiynyi Sud Ukrainy» vid 22 sichnya 2020 roku № 1-r(I)/2020 [Decision of the Constitutional Court of Ukraine (First Senate) in the case of Pleskach Vyacheslav Yuriyovych's constitutional complaint on the constitutionality of the provisions of the second sentence of part four of Article 42 of the Law of Ukraine «On the Constitutional Court of Ukraine» of January 22, 2020 № 1-p (I) / 2020]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va01p710-20#Text>. [in Ukr.].

9. Pro Natsionalnu stratehiyu u sferi prav lyudyny [On the National Strategy in Human Rights] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 bereznya 2021 roku № 119/2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>. [in Ukr.].

ABSTRACT

It has been concluded that along with the court procedure there is a restriction of citizens' rights to information due to the revocation of the broadcasting license, an administrative and legal mechanism. The normative basis of the mechanism of administrative and legal restriction of citizens' rights to information in the interests of national security is determined. The organizational and legal element of the mechanism of administrative and legal restriction of citizens' rights to information in the interests of national security is represented through the activities of authorized state authorities, which with the help of their powers restrict citizens' rights to information in the interests of national security.

Administrative and legal restrictions on the rights of citizens to information in the interests of national security are considered in a state of war or emergency and in the event of crises that threaten the national security of Ukraine.

Keywords: *mechanism, mechanism of restriction of citizens' rights, national security, right to information, administrative-legal mechanism of restriction of rights to information, sanctions.*

УДК 342.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-125-130

Євген КУРІННИЙ[©]

доктор юридичних наук, професор
(Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна)

ПРО МОДЕЛЬ ОБІГУ ЦИВІЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена актуальній проблемі – вибору моделі обігу цивільної зброї в Україні. Розглянуто важливі питання теперішнього стану правового регулювання окремих відносин дозвільної системи. Пропонуються основні критерії поділу відповідних моделей та власне визначення «цивільної зброї». Перелічені головні обставини, що впливають на вибір конкретної організаційної конструкції обігу зброї в нашій країні. Обґрунтовується необхідність запровадження в Україні дозвільної моделі обігу цивільної зброї з домінуванням імперативного методу впливу.

Ключові слова: *зброя, адміністративне право, цивільна зброя, модель обігу зброї, суспільні відносини, дозвільна система, імперативний метод.*

Постановка проблеми. Уся історія людства свідчить про існування його невід'ємного та безперервного зв'язку зі зброєю. Спочатку, у первісні часи, у якості неї використовувалося усе, що можна знайти під ногами, насамперед це палиця чи каміння, потім були відповідні вироби із бронзи, далі – залізні мечі, списи, наконечники для стріл тощо. Кардинальні зміни відбулися після винаходу пороху, наприкінці Середньовіччя

© Є. Курінний, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3069-3405>

anastasiaeland@gmail.com

полювання стали більш вдалимими, а війни – кривавими та страшними. З наближенням до сучасних часів зброя все більше вдосконалювалася та ставала небезпечнішою.

Саме через використання зброї у Першій світовій війні загинуло близько 10 мільйонів військових, у Другій – вже у 2,5 разів більше. Своєрідним апогеєм у процесі еволюції зброярної справи можна вважати створення та застосування атомної зброї у серпні 1945 року. Поява ядерної та двох інших різновидів зброї масового знищення – хімічної та бактеріологічної, це свого роду науково-технічний рубікон людства, необачливе намагання перетнути який може призвести до знищення життя на землі, зокрема й сучасної людської цивілізації з усіма її суперечностями та здобутками.

У теперішній час нанотехнологій у бік ускладнення змінюються характеристики сучасної зброї; загальний розвиток середньостатистичної людини з її стресами, переживаннями, емоціями ледь встигає за науково-технічним прогресом, збільшується кількість неврологічних, психологічних розладів серед громадян. Стан ключових показників здоров'я груп людей, які постійно взаємодіють з технічними засобами підвищеної безпеки, з кожним роком потребує все більшої уваги та контролю.

Зазначену категорію людей складають – водії, пілоти, капітани суден (та інші особи, які задіяні в організації та безпосередньому керуванні різноманітними транспортними засобами), особи, які мають справу з боєвою зброєю – військовослужбовці, поліцейські тощо. Також до осіб, які потребують підвищеного нагляду за їх психічним здоров'ям, варто віднести і власників цивільної зброї, що використовується з метою самозахисту, заняття спортом та полювання.

Обіг зброї, що знаходиться у власності приватних осіб, у переважній більшості країн суворо регламентований на законодавчому рівні та має певні обмеження. Залежно від ступеня суворості цієї регламентації, можна виокремити три основні моделі обігу цивільної зброї – ліберальна, ліберально-дозвільна (змішана) та дозвільна.

Головними особливостями регулювання відносин у сфері обігу зброї цивільного призначення в Україні є те, що дане регулювання немає відповідної законодавчої регламентації (воно, як і за часів УРСР, регламентоване наказом МВС), відбувається у межах дозвільної моделі, де-юре не передбачає обіг цивільної короткоствольної зброї для самооборони (хоча інститутом нагородної зброї де-факто така можливість передбачається для окремих категорій громадян), а також те, що проблема вдосконалення правового забезпечення даної сфери не вирішується в нашій державі майже з часу набуття нею незалежності, тобто з 1991 року.

Основним правовим інструментарієм розв'язання ключових суспільних потреб щодо володіння цивільною зброєю в Україні є норми адміністративного права, бо саме за їх допомогою можна формувати та реалізовувати відповідну державну політику, поєднуючи імперативні та диспозитивні методи впливу, забезпечуючи право громадян на придбання, володіння, використання та розпорядження дозволеними законодавством різновидами зброї, що знаходиться в цивільному обігу.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Для подальшого результативного дослідження питань адміністративно-правового забезпечення обігу цивільної зброї в нашій державі, на мою думку, необхідно спиратися на праці та здобутки таких визнаних представників науки українського адміністративного права, як: В. Авер'янов, Ю. Битяк, І. Голосніченко, Р. Калюжний, В. Колпаков, Т. Коломєць, А. Комзюк, В. Настюк, О. Харитовнова та ін.

Метою даної роботи, враховуючи нагальність і актуальність порушеної проблеми, має стати вибір моделі обігу цивільної зброї в Україні.

Виклад основного матеріалу. Необхідно зазначити, що у Комітеті з питань правоохоронної діяльності (далі – Комітет) Верховної Ради України 9 листопада 2021 року відбувся круглий стіл на тему: «Проблемні питання законодавчого врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні». Зважаючи на красномовну назву та зміст виступів зацікавлених високопосадовців, можна стверджувати не тільки про нагальність цього заходу, а й корисність, бо його учасниками були окреслені основні невирішені аспекти, пов'язані з предметом згаданої вище зустрічі.

Зокрема, Голова Комітету Сергій Іонушас нагадав, що 26 жовтня цього року в Офісі Генерального прокурора відбулася спільна нарада керівників правоохоронних та державних органів, на якій серед іншого також обговорювалося питання протидії незаконному поводженню зі зброєю. Усі учасники наради погодилися з тим, що це питання надзвичайно актуальне, оскільки зараз за даними Генеральної прокуратури в

Україні в обігу перебуває від 3 до 5 мільйонів одиниць нелегальної зброї.

Під час цієї наради Міністр внутрішніх справ України Денис Монастирський поінформував всіх про те, що до кінця 2022 року МВС планує нарешті сформувані відкритий реєстр власників зброї.

Голова підкомітету з питань організації охорони громадської безпеки і порядку Олександр Дануца зазначив, що Україна – єдина країна в Європі, в якій відсутнє законодавче врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї, а більшість країн світу мають законодавство, що регулює право громадян на володіння вогнепальною зброєю. Також у більшості країн світу заборонено носіння зброї та володіння автоматичною вогнепальною зброєю.

Заступник Міністра внутрішніх справ України Богдан Драп'ятий зазначив, що питання законодавчого обігу цивільної вогнепальної зброї визріло вже досить давно. Він нагадав, що правовий режим обігу цивільної зброї сьогодні врегульовано підзаконним нормативним актом – наказом МВС № 622. Однак відсутність закону про зброю є порушенням засад правової держави, а також не зовсім відповідає статті 92 Конституції України. Сам факт наявності такої прогалини у вітчизняному законодавстві обумовлює необхідність прийняття закону, що врегулював би відносини, пов'язані з обігом цивільної зброї в Україні.

Він також відзначив необхідність створення повноцінного єдиного реєстру зброї, що пропонується у двох відповідних законопроектах, який забезпечить накопичення та зберігання усієї інформації про цивільну вогнепальну зброю, її власників, місць її зберігання, документів на неї та її користувачів.

За даними соціологічних опитувань, які проводяться щорічно, лише 23 % опитаних підтримують право громадян на володіння вогнепальною зброєю, однак тих, хто проти – 75 %.

Заступник Міністра повідомив, що Міністерство внутрішніх справ не підтримує швидке рішення щодо можливості носіння короткоствольної вогнепальної зброї громадянами України. Зокрема, він зауважив, що при визначенні правового статусу володіння та застосування вогнепальної зброї нове законодавство повинно базуватися на правах людини і, таким чином, повинно бути спрямованим на мінімізацію ризиків для життя та здоров'я людини. Ключовими принципами мають бути такі: захист права на життя і його перевага над усіма іншими правами людини, у тому числі право власності.

Під час круглого столу зазначалося, що у березні 2021 року Верховною Радою України вже розглядалися у першому читанні проекти законів про обіг цивільної зброї та боєприпасів до неї, реєстраційний номер 4335, та про цивільну зброю та боєприпаси, реєстровий № 4335-1. Але за результатами голосування обидва законопроекти не набрали необхідної кількості голосів та були відхилені. Оскільки їхніми положеннями з певними обмеженнями передбачалося право набуття громадянами у власність короткоствольної вогнепальної нарізної зброї, пістолетів і револьверів. Під час дискусії у сесійному залі не було одностайності щодо питань, пов'язаних з носінням вогнепальної зброї.

Голова Комітету повідомив, що зараз на опрацюванні у Комітеті знаходиться законопроект про право на цивільну вогнепальну зброю за реєстраційним номером 5708 та законопроект про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю за реєстраційним номером 5708-1.

Він зазначив, що більшість положень цих законопроектів за своїм змістом є майже тотожними, окрім деяких принципових моментів. Зокрема, обидва законопроекти передбачають набуття і використання цивільної короткоствольної нарізної зброї категорії С, тобто пістолетів та револьверів. Проте законопроектом № 5708 передбачено, що вказану зброю набувати у власність можуть лише спортсмени-громадяни, які досягли 18-річного віку, що не рідше ніж два рази на рік брали участь у всеукраїнських або міжнародних спортивних змаганнях у складі збірних команд України та мають спортивне звання не нижче майстра спорту з видів спорту, у правилах спортивних змагань яких передбачено використання спортивної вогнепальної зброї. Цим особам надається право зберігати зброю вдома без можливості її носіння.

Проектом № 5708-1 дозволяється придбання і носіння такої зброї фізичним особам, а також регламентується порядок її застосування.

Обидва законопроекти передбачають створення єдиного Державного реєстру цивільної зброї. Проте його держателем в основному законопроекті № 5708 визначено Міністерство внутрішніх справ, а положеннями альтернативного законопроекту № 5708-1

таким держателем визначено Міністерство юстиції, яке не готове вести даний реєстр [1].

Викладена інформація дозволяє оцінити теперішню ситуацію, що склалася навколо підготовки законодавчого акту регулюючого обігу цивільної зброї, та зробити припущення про дуже малу ймовірність його ухвалення українським парламентом хоча б у першому читанні.

Основним поясненням цьому є те, що існуючий стан речей у сфері обігу цивільної зброї задовольняє переважну частину вітчизняної політичної еліти, яка за допомогою власних фінансових статків та високого соціального статусу має можливість набуття права на власність різноманітних різновидів цивільної зброї від гладкоствольної до нарізної, зокрема й короткоствольної (револьверів та пістолетів) за допомогою інституту нагородної зброї.

Водночас для більшості звичайних громадян за таких умов фактично обмежене право власності на цивільну зброю (передовсім це стосується нарізної короткоствольної зброї).

Наміри прийняття згаданого вище закону відбуваються протягом не одного десятиліття, тільки з 1995 по 2013 рік у Верховній Раді України було здійснено щонайменше п'ятнадцять спроб прийняття закону про регулювання обігу цивільної зброї, які відображені у двадцять одній редакції відповідних законопроектів. Припускаю, що у період з 1991-1994 рр. такі спроби також здійснювалися неодноразово, але про них можна дізнатися лише з паперового архіву Верховної Ради України [2].

Незважаючи на незначну ймовірність прийняття закону про зброю у сучасних українських реаліях, потреба суспільства у даному законодавчому акті існує та вимагає своєї реалізації.

На мій погляд, головним недоліком у підготовці відповідних проектів законів була і залишається відсутність у їх нормах чіткої конструкції (моделі) обігу цивільної зброї (далі моделі). Тільки після того, як буде чітко визначено основні характеристики цієї моделі, можна сподіватись на системність, комплексність, логічність та обґрунтованість положень закону, що регламентує право на цивільну зброю.

Під час вибору згаданої моделі не можна ігнорувати об'єктивні реалії, що визначають сучасний стан українського суспільства та держави, загальні та правові рівні свідомості наших громадян. Крім того, не потрібно забувати про фактичне перебування нашої держави в умовах «особливого періоду», спричиненого «гібридною» агресією нашого північно-східного сусіда. Також під час вирішення порушеної проблеми необхідно враховувати такі специфічні, але дуже важливі аспекти, як: історія, традиція та культура поведження українців зі зброєю.

Складові елементи моделі не повинні суперечити один одному, не мати очевидних чи прихованих необґрунтованих преференцій для тих чи інших категорій громадян, ставити у нерівні умови потенційних власників зброї.

Перший і важливий крок під час формування моделі стосується визначення переліку різновидів цивільної зброї, які мають бути дозволені до обігу в нашій країні.

Серед проектів відповідних законодавчих актів зареєстрованих натеper в українському парламенті, у ст. 5 законопроекту № 5708 від 25 червня 2021 року «Про право на цивільну вогнепальну зброю» до категорій цивільно-вогнепальної зброї пропонується віднести: А – автоматичну вогнепальну зброю; В – гладкоствольну короткоствольну вогнепальну зброю (травматичну); С – короткоствольну вогнепальну зброю, (за винятком гладкоствольної короткоствольної (травматичної) зброї); D – довгоствольну вогнепальну гладкоствольну зброю; Е – довгоствольну вогнепальну нарізну і комбіновану вогнепальну зброю [3].

Водночас у ст. 5 законопроекту № 5708-1 від 13 липня 2021 року «Про право на самозахист та володіння цивільною зброєю» зафіксовано, що в Україні цивільна зброя поділяється на такі категорії: А – автоматична вогнепальна зброя; В – довгоствольна вогнепальна гладкоствольна зброя, пневматична зброя калібру більше 4.5 мм та швидкістю пострілу понад 150 м/с, зброя під набій «Флобера» калібру більше 4 мм; С – короткоствольна нарізна вогнепальна зброя та гладкоствольна короткоствольна вогнепальна зброя (менш летальної дії); D – довгоствольна вогнепальна нарізна і комбінована вогнепальна зброя [4].

У положеннях чинної зараз Інструкції «Про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими

снарядями не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів», затвердженої відповідним наказом МВС України від 21 серпня 1998 № 622, не існує поняття цивільної зброї, а у пункті 8.1 зазначеного нормативно-правового акту зафіксовано, що дозвільна система, яка здійснюється органами поліції, поширюється на бойову нарізну військових зразків зброєю або виготовлену за спеціальним замовленням, охолощену, нейтралізовану, несучасну, спортивну, мисливську вогнепальну зброєю, бойові припаси до зброї, основні частини зброї, пневматичну, холодну зброєю, пристрої та патрони до них, що належать підприємствам, установам, організаціям, суб'єктам господарювання та громадянам [5].

На жаль, у змісті вказаних вище законопроектів, присвячених обігу цивільної зброї, не запропоноване визначення цивільної зброї, їх автори обмежилися лише переліком категорій, на які поділяється цей різновид зброї. Також поза увагою залишається повний перелік сфер її призначення. Для ліквідації цієї прогалини пропонується власне визначення *цивільної зброї*, під якою необхідно розуміти дозволена для обігу державою вогнепальну та холодну зброєю, що може знаходитися у власності фізичних або юридичних осіб за умов наявності законодавчо (нормативно) передбаченого дозволу з метою полювання, самооборони, заняття відповідними видами спорту, колекціонування, використання у мистецько-культурних сферах (кіно, театр, музейна справа та ін.). До поняття «цивільна зброя» належить мисливська зброя, спортивна зброя, зброя самооборони, колекційна зброя, сигнальна та деактивована зброя. До кола цивільної зброї не входять предмети, які мають інше цільове призначення (наприклад, господарче або кухонне).

Серед найбільш характерних ознак тієї чи іншої моделі обігу цивільної зброї є можливість використання зброї для самооборони та мати право власності (насамперед для фізичної особи) на нарізну зброєю та носіння короткоствольної нарізної зброї для самозахисту. Наведені вище законопроекти № 5708 та № 5708-1 забороняють фізичним особам мати у власності автоматичну вогнепальну зброєю, так само останній законопроект передбачає право власності громадян на короткоствольну нарізну вогнепальну зброєю та носіння її, що свідчить про намагання авторів законопроекту № 5708-1 запровадити в Україні ліберально-дозвільну (змішану) модель обігу цивільної зброї на зразок, що діє у таких країнах, як Молдова або Чехія.

На мою думку, така новація є передчасною з огляду на ті численні несприятливі обставини, у яких зараз опинилися український народ, суспільство і держава. За умов неготовності України до змішаної схеми, розглядати можливість дії у нашій країні ліберальної моделі обігу цивільної зброї на зразок США виглядає нелогічним та недоцільним.

Перед тим, як лібералізувати законодавче забезпечення будь-якої важливої соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, обіг сільськогосподарської землі, обіг цивільної зброї тощо), насамперед потрібно відновити її нормальне, позитивне функціонування. Погодьтесь, коли на руках у громадян до 5 мільйонів одиниць нелегальної зброї, мова про відповідну дерегуляцію виглядає як певне знуцання над здоровим глуздом.

Також за посиленій нагляд за обігом зброї виступають небезпідставні застереження щодо психологічного стану немалої кількості громадян, випадки спровокованої різноманітними соціально-побутовими негараздами депресії або переоцінки власних можливостей власниками зброї.

Крім того, теза про неможливість розширення обігу цивільної зброї підкріплюється існуванням непоодиноких прецедентів масових розстрілів у навчальних закладах в окремих країнах світу (насамперед США і Росії) та нещодавно виявленою СБУ підготовкою такого злочину двома студентами коледжу на Черкащині, які «анонсували» цей теракт через заборонену в Україні соцмережу «Вконтакте» [6].

На підставі викладеного можна констатувати, що дозвільна модель з домінуванням імперативних методів під час реалізації контрольно-наглядових функцій забезпечення обігу цивільної зброї – ось та оптимальна організаційна конструкція, яка на теперішній час необхідна Україні. На заперечення опонентів, що такий вибір є недемократичним, можна відповісти порадою ознайомитися з існуючим порядком обігу зброї у такого світоча європейської демократії як Велика Британія, де діють жорсткі правила і обмеження щодо володіння цивільною зброєю. З часом, через 15-20 років, за умови, якщо наша країна нарешті вийде на істинний шлях цивілізаційного розвитку, та у переважній більшості її громадян рівні загальної та правової свідомості будуть

наближатися до загальноєвропейських показників, а культура поводження зі зброєю набуде беззаперечних позитивних оцінок, – лише тоді за наявності чітко сформованого суспільного запиту, цілком можливо буде дещо переформувати вітчизняну дозвільну модель обігу цивільної зброї за допомогою окремих ліберальних елементів.

Список використаних джерел

1. У Комітеті з питань правоохоронної діяльності відбувся круглий стіл на тему: «Проблемні питання законодавчого врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні», 10 листопада 2021. URL : https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/216273.html.
2. Хронологія невдалих спроб, або історія неприйнятого Закону України «Про зброю», 23 вересня 2013. URL : https://zbroya.info/uk/blog/1757_khronologiya-nevdalikh-sprob-abo-istoriia-nepriiniatogo-zakonu-ukrayini-pro-zbroiu/.
3. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360.
4. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72481.
5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.
6. СБУ каже, що запобігла розстрілу студентів на Черкащині, 8 листопада 2021. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59576511>.

Надійшла до редакції 10.12.2022

1. U Komiteti z pytan' pravookhoronnoyi diyal'nosti vidbuvsya kruhlyy stil na temu: «Problemni pytannya zakonodavchoho vrehulyvannya obihu tsyvil'noyi vohnepal'noyi zbroyi v Ukrayini», 10 lystopada 2021 [The Committee on Law Enforcement Activities held a round table on «Problematic issues of legislative regulation of the circulation of civilian firearms in Ukraine», November 10, 2021]. URL : https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/216273.html. [in Ukr.].

2. Khronolohiya nevdalikh sprob, abo istoriya neprynyatoho Zakonu Ukrayiny «Pro zbroyu», 23 veresnya 2013 [Chronology of unsuccessful attempts, or the history of the non-adopted Law of Ukraine «On Weapons», September 23, 2013]. URL : https://zbroya.info/uk/blog/1757_khronologiya-nevdalikh-sprob-abo-istoriia-nepriiniatogo-zakonu-ukrayini-pro-zbroiu/. [in Ukr.].

3. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360.

4. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72481.

5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

6. SBU kazhe, shcho zapobihla rozstrilu studentiv na Cherkashchyni, 8 lystopada 2021 [SSU says it prevented the shooting of students in Cherkasy region, November 8, 2021]. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59576511>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Yevhen Kurinnyi. On the model of civilian weapons circulation in Ukraine. The article deals with a topical issue – the choice of a model of civilian weapons in Ukraine. In particular, it has been noted that the main features of the regulation of relations in the field of civilian weapons in Ukraine is that this regulation does not have appropriate legislation (it, as in the USSR, regulated by order of the Ministry of Internal Affairs), is within the permit model, de jure circulation of civilian short-barreled weapons for self-defense (although the institute of prize weapons de facto provides such an opportunity for certain categories of citizens), and the fact that the problem of improving the legal framework in this area is not solved in our country almost since independence, ie since 1991.

It has been noted that the main shortcoming in the preparation of relevant draft laws on weapons was and remains the lack of a clear design (model) of civilian weapons in their rules. Only after the main characteristics of this model are clearly defined, one can hope for the systemic, comprehensive, logical and reasonable nature of the provisions of the law governing the right to civilian weapons.

When choosing this model, one cannot ignore the objective realities that determine the current state of Ukrainian society and state, namely the «special period» caused by the «hybrid» aggression of our northeastern neighbor, the general and legal levels of consciousness of our citizens and culture of treatment of Ukrainians with weapons.

It is proposed to define civilian weapons, in particular, they are firearms and melee weapons allowed for circulation by the state, which may be owned by individuals or legal entities subject to a legally (regulatory) permit for hunting, self-defense, sports, collecting, use in artistic and cultural spheres (cinema, theater, museum business, etc.).

The author has stated that the permitting model with the dominance of imperative methods in the implementation of control and supervisory functions to ensure the circulation of civilian weapons – this is the optimal organizational structure, which is currently needed in Ukraine. In time, in 15-20 years, provided that our country finally embarks on the true path of civilizational development, and the vast majority of its citizens, the levels of general and legal consciousness will be closer to European standards, and the culture of weapons will receive unquestionable positive assessments. – only then, in the presence of a clearly formed public demand, it will be quite possible to reform the domestic licensing model of civilian weapons with the help of certain liberal elements.

Keywords: *weapons, administrative law, civilian weapons, weapons circulation model, public relations, permit system, imperative method.*